

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

תְּרוּמָה "מֵאֲתָכֶם"

קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה לַה' כָּל נָדִיב לִבּוֹ יִבְיָאֶה אֶת תְּרוּמַת ה' זֶהב וְכֶסֶף וְנֹחֶשֶׁת (לה, ה)

שְׁנֵי סוּגֵי נְתִינָה

הַתּוֹרָה מְצִינָה: "קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה לַה'", וְאַחֵר כִּף חוֹזֶרֶת וְאוֹמֶרֶת: "כָּל נָדִיב לִבּוֹ יִבְיָאֶה אֶת תְּרוּמַת ה'". כְּפִילוֹת לְכַאוֹרָה.

כְּתוּב בַּנְּבִיא: "וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן לִפְנֵי ה' וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ" (מְלָאכִי ג, טו), מִה הַכּוֹנֵה חוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ? - עַל דֶּרֶךְ מִה שְׁאֲמָרוּ חֲז"ל: "חֹשֵׁב אָדָם לַעֲשׂוֹת מִצְוָה וְנֶאֱמַר וְלֹא עָשָׂא - מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלּוּ עָשָׂא" (בְּרֵכוֹת ו ע"א), וְאָכֵן רֵאִיתִי כְּתוּב כִּף בְּמִדְרַשׁ תְּהִלִּים מְזֻמּוֹר ל: "רַבִּי נְחֻמִּי אָמַר: חֹשֵׁב אָדָם לַעֲבֹר עֲבָרָה, אִין הִסְבֵּי" חוֹשְׁבָה עַד שִׁיעֲשֻׁנָּה, וְאִם חֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת מִצְוָה וְלֹא הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹתָהּ, מִיד הִסְבֵּי" כּוֹתֵבָה כְּאֵלּוּ עָשָׂא, שְׁנֶאֱמַר: "וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן לִפְנֵי ה' יִרְאִי ה' וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ".

עַל פִּי זֶה בָּאָר הַ"מֵּלָא הַעֲמָר": כְּאֶשֶׁר מִשֶּׁה רַבֵּנוּ אָמַר לְהִבְיָא תְּרוּמָה לַמִּשְׁכָּן, הִיָּה יְהוּדֵי שֶׁהִרְהַר וְחֹשֵׁב בְּצַעַר: אִם הֵייתִי יָכוֹל לְהִבְיָא שְׁמֹן לַמִּנְחָה... אֲבִי שֶׁהֵם... הִלּוּאִי וְהֵייתִי יָכוֹל! לֹא הִיָּה לִי, הֵייתִי נוֹתֵן הַכֹּל! אֲבָל אִין לִי, אֲנִי כָּל כִּף רוֹצֶה, וְאִין - "מַחֲשָׁבָה טוֹבָה הִסְבֵּי" מַצְרֶפָה לַמַּעֲשֶׂה.

וְעַל כֵּן דָּא מְזַכְּרִים בְּפִסְקוֹ ב' סוּגֵי נְתִינּוֹת: הָאֶחָת - "קָחוּ מֵאֲתָכֶם", הֵינּוּ מִה שְׁנוֹתָנִים בְּפִעֵל, וְהַשֵּׁנִיָּה - "כָּל נָדִיב לִבּוֹ", מִי שֶׁבִּלְבּוֹ מַעֲנִין לְתֵת וְאִין לוֹ - "יִבְיָאֶה", נֶחֱשֵׁב לוֹ בְּשִׁמּוֹ שֶׁהִבְיָא.

קָחוּ מֵאֲתָכֶם "תְּרוּמָה"

וְהִנֵּה הַלְשׁוֹן תִּקְחוּ "מֵאֲתָכֶם" קִצֵּת קִשָּׁה, מִה הִסְבֵּר בְּתִבָּה הַזֹּאת:

בָּאָר הַ"כֹּלִי יִקְרָא":

א. מֵאֲתָכֶם - וְלֹא מֵהַגּוֹל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּתַחֲלַת פֶּרֶשֶׁת וַיִּקְרָא - "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרֶבֶן" וְדִרְשׁוּ חֲז"ל: מִכֶּם - וְלֹא מֵהַגּוֹל.

ב. יִשְׁנֵם שְׁנֵי סוּגֵי נְתִינָה - יֵשׁ אֶחָד שֶׁנֶּתֶן מֵאֲתָם דוֹלָר, שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ: "כִּמָּה נִתְּנָה?" וְהוּא מַשִּׁיב: "כִּיִּן שְׁאִינִי יָכוֹל לְתֵת פָּחוֹת מִפְּלוֹנִי נִתְּנִי מֵאֲתָם דוֹלָר... זוֹ לֹא נְתִינָה "מֵאֲתָ" אֲלָא מִחֲמַת שֶׁהוּא נִתֵּן... הַתּוֹרָה מְבַקֶּשֶׁת שֶׁהַנְּתִינָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת מֵאֲתָכֶם, וְלֹא בְּגִלָּל חֲשִׁבוֹנוֹת וּמִנִּיעִים סְבִיבִיתִים כָּל שֶׁהֵם.

ג. יֵשׁ אוֹמְרִים, "מֵאֲתָכֶם" מִמֶּשׁ, הֵינּוּ, שֶׁהַנּוֹתֵן מְנַדְּבֵת לִבּוֹ, דוֹמָה כְּאֵלּוּ הַקָּרִיב אֶת גּוֹפוֹ, כְּאֵלּוּ מַחְסֵר מִבְּשָׂרוֹ, כְּאֵלּוּ נוֹתֵן חֶלֶק מִמֶּנּוּ. וְכִפִּי שֶׁנִּשְׁמַע בְּעִבְדָּה הַבָּאָה.

הַנְּדִיב שֶׁלֶחֶם עִם עַצְמוֹ

רַבִּי חַיִּים בְּרִיסְקֶר זִצְקוֹ"ל הִגִּיעַ לַעֲרִי מִיִּנְסֶק לְאֶסְפִּי כֶּסֶפִּים. בְּמִינְסֶק הִתְגוֹרְרוּ שְׁנֵי גְבִירִים, רַבִּי חַיִּים סִפֵּר לְאֶחָד מֵהֶם כִּי הוּא בָּא בְּמִסְרָה לְאֶסְפִּי כֶּסֶף לְיִשְׁבֵּת וּלְזוֹיִן. שָׁאֵל אוֹתוֹ הַגְּבִיר בְּכֶמֶה מִסְתַּכְּמוֹת הַצִּפּוֹת, לֵאמֹר סָכּוּם מְצִפִּים לְהִגִּיעַ? אָמַר לוֹ רַבִּי חַיִּים אֶת הַסָּכּוּם - מִשְׁוֹ עָצוּם.

הִצִּיעַ לוֹ הַגְּבִיר הַצִּדִּיק: "שֶׁהִרְבַּ יֹּשֵׁב אֲצִלִּי בְּבֵיתִי, וְאִנִּי כְּבֵר אֲרָאָה מִה לַעֲשׂוֹת בְּעֵינָי [לְשִׁתִּי נְדִיבִי עִם וְלִהְיוֹת לְהֵם אֶת הַצָּרָה וְגַדֵּל הַזִּכּוֹת, וְכָל כֶּהָאִי גּוֹנָא - לְשַׁדֵּל אַחֲרֵים לְתֵרֵם לְיִשְׁבֵּיהֶם].

רַבִּי חַיִּים יֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ שֶׁל הַגְּבִיר וְלִמְדוֹ, חָלְפוּ שְׁבוּעִים וְהַגְּבִיר מוֹדִיעַ לוֹ: "חֲצִי מִהַסָּכּוּם כְּבֵר יִשְׁנֹו".

- "יִישֶׁר כַּח!"

עָבְרוּ שְׁבוּעִים יָמִים נוספים - כָּל הַסָּכּוּם כְּבֵר נִמְצָא. שְׁמַחָה גְּדוֹלָה מְאֹד. רַבִּי חַיִּים שָׁב לְיִשְׁבֵּת בּוֹלוֹז'יִן.

חָלְפוּ כֶּמֶה שְׁבוּעוֹת וְהִנֵּה מְגִיעִים שְׁנֵי הַגְּבִירִים הַלְלוּ לַדִּין תּוֹרָה.

הַגְּבִיר הַשֵּׁנִי שֶׁל מִינְסֶק הִתְאוּנוּ: "לֹא יָדַעְתִּי כְּלוּם, לֹא יָדַעְתִּי אֶפְלוֹ עַל כִּף שֶׁהִרְבַּ הִגִּיעַ לְאֶסְפִּי כֶּסֶף, כִּי הַגְּבִיר הַנּוֹדֵב הוֹצִיא מִכִּיסוֹ הַפֶּרֶטִי אֶת כָּל הַכֶּסֶף לְיִשְׁבֵּת, וְאוֹתִי לֹא שִׁתֵּף כָּלָל. אֲנִי קוֹרָא לוֹ כְּעַת לַדִּין תּוֹרָה, הֲרִי אֲנַחְנוּ שְׁתַּמִּים שְׁנֵינוּ בְּתִרּוּמוֹת לְיִשְׁבֵּי מִדֵּי שָׁנָה, מִדּוּעַ עָתָה הוּא הָעֵרִים עָלֵי וְהַשְׁתַּלֵּט עַל הַצִּדָּקָה - נִתֵּן לְבִדּוֹ אֶת כָּל הַכֶּסֶף?"

רַק כְּעַת הִבִּין רַבִּי חַיִּים כִּי כָּל הַסָּכּוּם הִיָּה מִכִּיסוֹ שֶׁל מֵאֲרָחוֹ. הוּא הִיָּה בְּסוּחַ שֶׁהַגְּבִיר יָצָא וְאֶסְפִּי אֶת הַכֶּסֶף בִּין תּוֹשְׁבֵי הָעִיר הַעֲשִׂירִים.

- "זֶה נִכּוֹן?"

"כִּין", הַשִּׁיב הַגְּבִיר.

"אִם כֵּכָה, גַּם אֲנִי אֶקְרָא אוֹתָךְ לַדִּין תּוֹרָה..."

"מִדּוּעַ?"

"חֲשַׁבְתִּי שְׁאֶסְפֶּת כֶּסֶף מִבְּעָלִי בְּתִים, וְהִבְנֵתִי שֶׁהַסָּכָה שֶׁהִחֲזַקְתָּ אוֹתִי בְּבֵיתְךָ חֲדָשׁ יָמִים הִיא לְשֵׁם כִּף. אֲבָל אִם הַכֹּל הִיָּה מִכִּיסְךָ - מִדּוּעַ עָכַבְתָּ אוֹתִי אֲצִלְךָ חֲדָשׁ שָׁלֹם? וְכִי אִין לִי מִה לַעֲשׂוֹת? אֲנִי אוֹמֵר שְׁעוּרִים. הֵאֵם כִּיִּן שְׁאֲתָה רוֹצֶה אוֹתִי כְּאוֹרֵחַ בְּבֵיתְךָ, אֲתָה מִשְׁאִיר אוֹתִי סֶתֶם אֲצִלְךָ?"

הַשִּׁיב הַגְּבִיר: "נִסִּים קִדָּם עִם הַדִּין תּוֹרָה שְׁלֵנוּ".

כְּאֶשֶׁר סִימָו, אָמַר לוֹ לְרַבִּי חַיִּים: "נִכּוֹן, נִתְּנִי מִכִּיסִּי, אֲבָל הַרְבֵּה חוֹשֵׁב שֶׁהַדָּבָר בָּא לִי כָּל כִּף בְּקִלּוֹת? שְׁבוּעִים הֵייתִי צָרִיךְ לְהִלָּחֵם עִם הַיֹּצֵר הָרַע שֶׁיִּסְכֶּם שְׁאֲתֵן חֲצִי מִהַסָּכּוּם, וְהַצִּלְחֵתִי. שְׁבוּעִים נוספים הֵייתִי צָרִיךְ לְהִלָּחֵם בְּשִׁבִּיל הַחֲצִי הַנּוֹתֵר".

פִּתַּח רַבִּי חַיִּים אֶת עֵינָיו וְאָמַר: "עֲכָשִׁיו אֲנִי מִבִּין אֶת הַפֶּשֶׁט בְּתִבוֹת הַפִּסְקוֹ שֶׁמְעוֹלָם לֹא הָיוּ מוֹבְנוֹת לִי: "קָחוּ מֵאֲתָכֶם" מִה זֶה קָחוּ מֵאֲתָכֶם, וְכִי אָדָם לּוֹקֵחַ מִעַצְמוֹ? אָדָם נוֹתֵן מִעַצְמוֹ! אוֹלָם עָתָה אֲנִי מִבִּין, כִּיִּן שֶׁהַיֹּצֵר הָרַע לֹא מֵאֲפֹשֶׁר לְתֵת תְּרוּמָה, הָאָדָם נֶאֱלָץ כְּבִיכּוֹל לְחַטֹּף בְּכַח מִעַצְמוֹ וְלְתֵת תְּרוּמָה - "קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה".

(רַבִּי רַאובֵן קַרְלֶנְשְׁטֵיין זצ"ל - יְחִי רַאובֵן)

לְפִי שְׁנִתְעַצְלוּ נְחִסְרָה אוֹת מִשְׁמָם

וְהַנְּשֹׂאִים הִבְיָאוּ אֶת אֲבָנֵי הַשֶּׁהָם וְאֶת אֲבָנֵי הַמִּלֵּאִים לְאֶחָד וְלְחֹשֶׁת (לה, כז)

רִש"י מְבִיא אֶת דְּבָרֵי הַסֵּפֶר: "אָמַר רַבִּי נִתָּן: מִה רָאוּ נְשִׂאִים לְהִתְנַדֵּב בְּחֻנְפַת הַמִּזְבֵּחַ בְּתַחֲלָה, וּבְמִלְאֶת הַמִּשְׁכָּן לֹא הִתְנַדְּבוּ בְּתַחֲלָה? אֲלָא כִּף אָמְרוּ נְשִׂאִים: יִתְנַדְּבוּ צְבוּר מִה שֶׁמִּתְנַדְּבִין, וְמִה שֶׁמִּחְסִירִים אֲנִי מִשְׁלִמִין אוֹתוֹ. כִּיִּן שֶׁהַשְּׁלִימוֹ צְבוּר אֶת הַכֹּל, שְׁנֶאֱמַר: 'וְהַמִּלְאָכָה הִיָּתָה דִּים' (לה, ו), אָמְרוּ נְשִׂאִים: מִה עֲלִינוּ לַעֲשׂוֹת? הִבְיָאוּ אֶת אֲבָנֵי הַשֶּׁהָם וְגו'. לְכִף הִתְנַדְּבוּ בְּחֻנְפַת הַמִּזְבֵּחַ תַּחֲלָה, וְלְפִי שְׁנִתְעַצְלוּ מִתַּחֲלָה נְחִסְרָה אוֹת מִשְׁמָם. וְהַנְּשֹׂאִים כְּתִיב". כִּף כּוֹתֵב רִש"י גַּם בְּפֶרֶשֶׁת נִשְׂאָ, בְּעֵינָי חֻנְפַת הַמִּזְבֵּחַ.

מִשֶּׁה הַכְּרִיז שְׁמִתִּקְיַמַת מַגְבִּית לְהַקְמַת הַמִּשְׁכָּן, כָּל עַם יִשְׂרָאֵל מִתְגַּיֵּס וּמִבְּיָא כָּל כִּלְתּוֹ. וְכִי קִלָּה הִיא בְּעֵינֵינוּ, לְהִיּוֹת שִׁתֵּף לְבִנְיַת מִשְׁכָּן לְשִׁכְנָה? הַנְּשִׂאִים אוֹמְרִים: אֲנַחְנוּ בְּעָלֵי אֲפִשְׁרוּיוֹת, עֲשִׂירִים יוֹתֵר מִהֶמוֹן הָעָם. הֲרִי וְדָאִי לֹא יִבְיָאוּ כָּל הַצָּרָה, וְדָאִי יִחְסֵר סָכּוּם גְּדוֹל לְהַשְׁלֵמַת הַמִּשְׁכָּן. מִה שִׁיחְסֵר נְשָׁלִים אֲנַחְנוּ מִכִּיסֵּנוּ.

בְּעֵצֶם, מִה רַע בְּהַצָּעָתָם? מִדּוּעַ הַתּוֹרָה מוֹתִיחַת עֲלֵיהֶם בְּקִרְתָּ, עַד כִּדִּי כִּף שְׁנִתְעַצְרוּ אוֹת מִשְׁמָם? וְאֵל יִהִי עֹנֶשׁ זֶה קָל

בעיניכם. כאשר נתן הקב"ה לשרי את האות ה' במקום האות י', וקרא את שמה שרה, 'התלוננה' האות שנחסרה משמה של שרה אמנו הצדקת, ולא נחה דעתה עד שהקב"ה 'שבץ' אותה בשם 'יהושע' נחשב, מקימים מגבית עבור צרף חשוב כלשהו. הסכום הנדרש הוא עצום, עשרה מיליון דולר. אומר גביר גדול אחד: 'מה שיתנו יתנו, ואני אשלים'. נשמע נדיב מאד. והנשיאים עשו יותר מזה, הגדילו לעשות, התחייבו בלי הגבלה. כל מה שיחסר, נשלים אנחנו! מה רע בכך?

בכלל יש כאן קצת קשי, הרי הם לא יצאו נכלמים כל כך. סוף סוף היה להם מה לתת ולהשלים את תרומת המשכון, רשימה שלמה: אבני השם ואבני המלואים, שהם דברים יקרים מאד. צא ולמד ממעשה דמא בן נתנא (מדישין לא ע"א), שבקשו ממנו אבן לאפוד בששים רבוא או בשמונים רבוא שכן! ובנוסף נתנו גם את הבשם, את השמן למאור ולשמן המשחה ולקטרת הסמים.

אומר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, וכך אומרים עוד מרבתינו: למרות כל הנסבות וההסברים להתנהגותם של הנשיאים, חז"ל מזהים כאן עצלות. "לפי שנתעצלו". יש התרמה, רוצו ותן. קדם כל תקדים ותהיה בין התורמים. אם אתה רוצה לתת יותר מהאחרים, אדרבה ואדרבה. אבל קדם כל תן עם כלם. באמירתם של הנשיאים "יתנדב עבור מה שמתנדבין, ומה שמחסירים אנו משלימין אותו", על אף שחיוניות אמירה זו נראית ומצגת כנדיבות לב מפלגת, יש כאן ממד של עצלות. נתן אחר כך, נדחה למחר.

השאלה היא מה המניע. לעתים זו יכולה להיות באמת נדיבות, ולעתים - עצלות של ממש, כאשר הנדיבות להשלים אחר כך היא רק תרוץ לעצלות של עתה. לפעמים אדם יכול לומר אשלים את שיחסר, ובלבו הוא מיחל שלא יחסר, שהמלאכה תהיה דים והותר. לפעמים יש שקול שבינתיים הכסף ישכב בבנק ויצבר רוחים. קשה עד מאד להיות נייטרלי. יש תמיד את הנגיעות האישיות החבויות בלבו של האדם. אנחנו נוטים לשכנע את עצמנו בתרוצים שונים ומשנים, ובאמת לא שמים לב שמאחורי ההסברים המלמדים והנמלצים ישנן נגיעות גשמיות ואנוכיות גרידא.

מספרים על רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ראש ישיבת 'עץ חיים', שכאשר היו באים לבקש ממנו מכתב המלצה לצרף כלשהו, היה קדם כל, עוד לפני שחקר ובדק את הענין, יושב וכותב את ההמלצה. רק לאחר מכן, כשההמלצה היתה כבר מוכנה, היה מתעניין וחוקר את המבקש, ומחליט אם לתת בידו את ההמלצה אם לאו. וכך הסביר את פשר מעשיו: "אני חושש שלפעמים מתערבת עצלות בהחלטה שלא לתת המלצה. אין לי חשק וכח לכתב, ואני מתרץ לעצמי את הדבר בכך שלא ראוי לתת לו. כדי לנטרל את האפשרות הזו, אני קדם כל כותב, ורק אחר כך בודק האם מגיע לו. כך את הזמן, המאמץ והכחות כבר השקעתי. אין חשש שתתערב כאן מחשבה אנוכית. איזו נקיות, איזו שחרת מחשבה. רואים אנו, שגם אדם גדול, ענק שבנענקים, כמו רבי איסר זלמן מלצר, חושש שיכולים להתערב שקולים זרים בהליר קבלת ההחלטות, ויש לעשות הכל כדי לנטרל אותם.

על הסבא מנובהרדוק זצ"ל מספר: בזמנו היה מקבל, שכאשר היה מגיע רב להתארח בעיר, אם היה האורח גדול מהרב המקומי, היה הרב המקומי הולך להקביל פניו באכסנייתו, ואם הרב המקומי היה נחשב גדול יותר, היה האורח בא לבקר את רב המקום. כך היה המנהג, וכל הרבנים נהגו על פיו.

כאשר היה מגיע רב אורח לנובהרדוק, היה הסבא לובש את מעילו, יוצא אל הקר המקפא, הולך לאכסנייתו של הרב, ורק אז היה דן עם עצמו האם הוא זה שצריך לבקר, או שמשום כבוד התורה ראוי יותר שאורח יבוא אליו.

מדוע נהג כך? משום שחשש שלפעמים אינו הולך להקביל את פני האורח לא משום שאין ראוי לעשות כך, אלא שזהו פתוי של היצר. קר בחוץ, אפה עיף וחלש. הרב האורח צעיר ורענן, שביבא הוא. כדי לסלק את החשש מפני נגיעות אישיות, נהג כפי שנהג.

כך מספר גם על אחד האדמו"רים זי"ע, שפעם, כשישב ליד שלחנו ועסק בתורה, התחשק לו להריח סבק. קפסת הסבק היתה מנחת על השדה שבחדר שסמוך. אף מיד חשב: וכי לשם קמפוצץ הנאת עולם הזה אפסיק מלמודי ואגש לשול את קפסת הסבק? מצד שני, חשב, אולי מחשבה חדשה זו נובעת

מצד עצלות. אולי זו עצת היצר. מה עשה? נגש אל הקפסה, פתח אותה, סגר בחזרה מבלי לשול דבר, וחזר למקומו...

אומר רבי חיים שמואלביץ, גדולי ישראל זהו כאן את הנגיעות והעצלות. באים לבקש ממך עזרה. לא מתחשק לך מסבות ונסבות שונות ומשונות. מה עושה היצר, מוצא תרוצים 'רוחניים', משכנע אותך שלא כדאי לך לעזר כאן כי זה מסייע לדבר עברה וכדומה.

בענין הנשיאים מעידים חז"ל שגשגו רבב קרטוב של עצלות. אמנם השענה שלהם נשמעת נכונה וראויה, אבל יש בה תערובת, ולו במדה מועטה ביותר, של עצלות. צריכים היו לנהג כפי שהבאנו על גדולי ישראל. קדם כל רוצו עם כלם, תנו מה שתתנו. לאחר מכן אתם יכולים להתחייב להשלים.

צריכים אנו ללמד מהדברים מוסר השכל. אם בנשיאים של דור דעה, דור המדבר, נפלה שלהבת הנגיעות האישיות - אנו, אזובי קיר, בדורנו הירוד, על אחת כמה וכמה שצריכים לחשש מכך. כשבים לקבל החלטות, צריך לעשות הכל כדי לסלק את הנגיעות האישיות. ולא די באמירה בעלמא, צריכים לעשות מעשים יצירתיים, כפי שראינו אצל גדולי הדורות, לנטרל בפעל את הנגיעות האישיות

(רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א - דורש טוב)

האבנים הגיעו לנשיאים מכח תפלתם

והנשאים הביאו את אבני השהם ואת אבני המלואים (לה, כז)

כיצד הצליחו הנשיאים להשיג במדבר אבנים יקרות כל כך? הלא יודעים אנו שהמחיר של אבן ישפה לבדה הוא שמונים רבוא דינרי זהב!

בתרגום יונתן כתוב שאבנים אלו הגיעו על ידי העננים. ואנו תמהים: מדוע הגיעו האבנים הללו דוקא לידי הנשיאים?

עוד קשה, אם העננים הביאו להם את האבנים - מדוע נחשב להם שהם הביאו? הרי ה' הוא זה שהביא!

יתרה מזאת, יש מחלקת במפרשים, האם ה'נשיאים' אלו הם האנשים שעמדו בראש כל שבט או שמדבר על עננים. ותמוה: הרי כתוב במפרש "והנשאים הביאו", ואיך יתכן למרש שמדבר בעננים? וכי יעלה על הדעת שהתורה תספר שהרוח הביאה אבנים לבית המקדש? מבאר רבי צדוק הכהן מלובלין בספרו "צדקת הצדיק" באור נפלא: כשקורא משה רבנו לתרם לתרומת המשכון, מודרזים כל ישראל לתרם. רק הנשיאים הודיעו כי הם יביאו כל מה שיחסר. והנה המלאכה היתה די והותר, וכשהנשיאים מגיעים מתברר להם שכבר יש הכל: זהב כבד, כסף, נחשת, ים, עצים, ים, בשמים, ים. כל מה שאפשר לחשב עליו כבר קיים. לחיטים יש חלק במשכון, לסנדלרים יש חלק במשכון, ואלו לנשיאי הדור אין בו שום חלק. שאלו: מה בכל זאת עדין חסר? ונענו: אבני שהם ואבני מלואים.

מנין יביאו אבנים יקרות כאלו במדבר שממה, שיש בו רק נחשים, שרפים ועקרבים? כיצד ישיגו דבר כזה?

פרצו הנשיאים בזעקה לרבוננו של עולם: תביא לנו אבנים! משתוקקים אנו לחלק בבית המקדש! תפלתם התקבלה והקב"ה עשה נס, שהעננים הביאו את האבן המתאימה לכל נשיא שבט: יוסף קבל את השהם, בנימין קבל את הישפה, ראובן קבל את הרובין, וכך כל שבט ושבט. מאחר והתפללו - הגיעו האבנים דוקא אליהם ולא אל צדיקים אחרים בעם, וכיון שהתפלה שלהם היא שגרמה לנס, נחשב שהנשיאים הם אלו שהביאו תרומה זו.

נמצא אפוא כי לא קימת באמת סתירה בין שתי המשמעויות של המלה 'נשיאים', משום שלמעשה היה כאן צדוק של שני הדברים גם יחד.

יש כאן מסר עצום על כחה של תפלה. יהודי צריך לדעת שעל ידי תפלה אפשר ליצר יש מאין: באמצע מדבר שממה מספקים העננים מוצרים שאף אחד לא חלם על בואם!

לעולם אין להתיאש! לכל יהודי יש כח להתפלל ולבקש על כל דבר!

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באבבתר)